

Östersundom-toimikunnan lausunto Uusimaa-kaava 2050:n valmisteluaineistosta

Taustaa

Uudenmaan liitto pyytää Östersundom-toimikunnan lausuntoa Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineistosta 13.4 mennessä. Valmisteluaineiston keskeisen osan muodostavat Uudenmaan rakennekaavan luonnos (oikeusvaikutteiset kaavakartta sekä merkinnät ja määräykset) sekä valmisteluaineiston selostus. Jatkossa valmisteltavat seutujen vaihemaakuntakaavat eivät ole mukana lausuntoaineistossa, mutta niiden sisältöön otetaan osin kantaa sekä valmisteluaineiston selostuksessa että taustaselvityksissä.

Rakennekaavaluonnoksessa Östersundomin alue on osoitettu ydinalueeseen tukeutuvana kasvuvyöhykkeenä. Uusimaa-kaavan valmisteluaineiston selostuksessa Östersundomin metrohanke on alustavasti ajoitettu toiseen vaiheeseen.

Uusimaa-kaavan lisäksi Östersundomin alueelle on valmisteilla sekä 2. vaihemaakuntakaava että Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteinen yleiskaava, joiden kummankin hyväksymisestä on tarkoitus päättää kuluvan vuoden 2018 aikana. Östersundomin maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan keskeinen tavoite on yhteinen: itäisen, meteroon perustuvan kasvusuunnan avaaminen pääkaupunkiseudulle. Östersundom mahdollistaa mittavan osan seudun asuntotuotannosta seuraavan 50 vuoden tähtäimellä sekä merkittävän määrän uutta elinkeinotoimintaa.

Östersundomin alueen maankäyttöä ja metrohanketta koskevat, yleiskaavaa tarkemmat suunnitelmat tullaan laatimaan yleiskaavan hyväksymisen jälkeen. Metroyhteyden toteuttamispäätös olisi suunnitelma- valmiuden puolesta mahdollinen vuoden 2025 paikkeilla. Yleiskaavassa aluerakentamisen ajankohta on sidottu kyseiseen toteuttamispäätökseen. Yleiskaavan yhteydessä tehdyssä alustavassa toteuttamisai- kataulussa metroradan rakentaminen alkaa vuoden 2030 paikkeilla.

Lausunto

Östersundomin yhteinen yleiskaava mahdollistaa pääkaupunkiseudun ydinalueen kehittymisen ja laajentumisen seudun kannalta tasapainotavasti kohti itää. Alueelle on mahdollista sijoittaa 80 000-100 000 asukasta ja vähintään 15 000-30 000 työpaikkaa. Yleiskaavassa on osoitettu metroyhteys Mellunkylästä Majvikiin, Kehä III suuntainen pikaraitiotieyhteys sekä joukkoliikennejärjestelmää täydentävät pikaraitiotiet/nopeat bussirunkoyhteydet. On tärkeää, että rakennekaava ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaava mahdollistavat Östersundomin yhteisen yleiskaavan toteuttamisen.

Östersundom-toimikunnan näkemyksen mukaan rakennekaavassa osoitetun pääkaupunkiseudun ydinalueen tulisi ulottua Östersundomin alueelle aina Majvikiin saakka. Östersundomin alueen toteuttaminen laajentaa pääkaupunkiseudun tiivistä yhdyskunta- ja palvelurakennetta ja tasapainottaa seudun nykyistä länteen painottunutta rakennetta.

Östersundom-toimikunnan näkemyksen mukaan vaihekaavassa esitettävät merkinnät, kuten rakentamisalueet ja ekologiset yhteydet tulisi osoittaa periaatetasolla. Alueiden yksityiskohtaisempi maankäyttö alue-rajauksineen tulee jättää ratkaistavaksi tarkemman tason kaavoissa.

Valmisteluaineiston elinvoimaisten keskuksien verkosto - synteesikartalla on Östersundomin kohdalle esitetty yksi mahdollinen uusi keskus tai palvelukeskittymä. Östersundom-toimikunnan näkemyksen mukaan Östersundom olisi luontevinta esittää vaihekaavassa osana tiivistä pääkaupunkiseutua. Alue tulee rakentumaan pääkaupunkiseudun nykyisen tiiviin taajamarakenteen osaksi, Mellunmäestä jatkettavaan itämetroon tukeutuen. Yleiskaavan ennusteissa arvioidaan asukasluvun Uusimaa-kaavan tavoitevuonna 2050 olevan noin 65 000 ja työpaikkamäärän noin 20 000. Alueen merkitys koko Helsingin seudulle ja laajemminkin on erittäin suuri.

Uusimaa 2050 taustaselvityksessä *Liikenteen ja maankäytön vuorovaikutus* esitetyt Östersundomin alueen asukasmääräennusteet ovat pienempiä kuin Östersundomin yhteisen yleiskaavan yhteydessä laadi-

tuissa ennusteissa. Yleiskaavatyössä tarkentuvia ennusteita voi käyttää hyödyksi maakuntakaavan selvityksissä.

Uusimaa 2050 taustaselvityksessä *Liikenteen ja maankäytön vuorovai-
kut*us on listattu Östersundomin alueen kehittämiseen liittyviä hankkeita. Toimikunta pitää hyvänä, että selvityksessä mainitut hankkeet otetaan huomioon vaihekaavaa laadittaessa. Itämetron lisäksi mainitaan:

- Östersundomin rakentaminen aiheuttaa paineen rakentaa lisäkaistat Vt 7:lle Kehä III:n ja Västerskogin liittymien välille ja uuden eritasoliittymän Östersundomin kohdalle. Lisäksi Lahdenväylää on tarpeen parantaa Kehä I:n ja Porvoonväylän välillä.
- Itäväylän osalta kriittisimmät parantamistarpeet kohdistuvat Itäväylän Vartioharjun ja Kehä III:n yksiajorataisen osuuden parantamiseen sekä Itäväylän ja Kehä I:n liittymän parantamiseen. Itäväylän tärkeyttä korostaa se, että lähes koko Östersundomin yleiskaava-alueen joukkoliikenne on tarkoitus hoitaa Itäväylän kautta Itäkeskukseen kulkevilla bussilinjoilla metron käyttöönottoon saakka.

Seutujen vaihekaavoissa tullaan esittämään yhdystiet, joilla on erityistä merkitystä elinkeinoelämän kannalta, sekä eritasoliittymät sitovina tulevaan runkoverkkoon kuuluvilla teillä. Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa on Norrbergetiin osoitettu elinkeinotoiminta-alue, jonne on suunnitteilla seudullisesti merkittävää kiertotaloutteen ja uusiin innovaatioihin perustuvaa elinkeinotoimintaa. Yleiskaavassa Norrbergetin kohdalle on tarkoitus osoittaa uusi eritasoliittymän varaus Porvoonväylälle (vt7). Liittymän toteuttaminen mahdollistaisi myös valtakunnallista liikenneverkkoa palvelevan raskaan liikenteen taukopaikan toteuttamisen sen yhteyteen. Yleiskaavan liikennejärjestelmäselvityksen perusteella uusi eritasoliittymä ei ole liikennejärjestelmän toimivuuden kannalta välttämätön, mutta Östersundom-toimikunta katsoo, että maankäytön ja erityisesti Norrbergetin elinkeinotoiminnan kehittyminen yleiskaavan mahdollistamalla tavalla edellyttää uutta eritasoliittymää.

Yhteenveto

Östersundom-toimikunta pitää Uusimaa 2050 –kaavan valmisteluai-
neistoa korkealaatuisena. Maakuntakaavan tavoitteet ovat yhteneväiset
Östersundomin alueen kehittämisen kanssa.

Yhteenvetona toimikunta toteaa, että maakuntakaavoituksen tavoitteena tulee olla Helsingin seudun kaupunkirakenteen tasapainoinen kehitys. Nykyisen länsipainotteisen rakenteen tasapainottamiseksi tämä edellyttää maakuntakaavalta selkeämpää tavoitteellisuutta idän suunnan kehittämiseen. Toimikunta katsoo, että Uusimaa 2050 kaavaratkaisua on kehitettävä erityisesti seuraavilta osin:

- Rakennekaavassa pääkaupunkiseudun ydinalueen tulee jatkua Majvikiin saakka
- Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa Östersundomin yhteisen yleiskaavan alue tulee osoittaa osaksi tiivistä pääkaupunkiseutua

Lisäksi toimikunta katsoo, että on tarkoituksenmukaista ja tärkeää, että vaihekaavan merkinnöissä ja tarkemman suunnittelun ohjauksessa pysyttyäydään periaatetasolla, niin että alueiden yksityiskohtaisempi maankäyttö aluerajauksineen tehdään tarkemman tason kaavoissa.

ÖSTERSUNDOM-TOIMIKUNTA

Mikko Aho
toimikunnan puheenjohtaja

Kaisu Tähtinen
toimikunnan pöytäkirjanpitäjä